

MADALIKU LAPSED

REŽISSÖÖR: Sandra Winther

AASTA: 2019

FILMI PIKKUS: 22 min

RIIK: Ameerika Ühendriigid

KEELED: inglise

SUBTIITRID: eesti, vene

LINK LAENUTAMISEKS: <https://maailmakool.ee/materjalid/100024/madaliku-lapsed/>

Dokumentaalfilm jälgib kahe USAs Jean Charlesi saarel elava õe-venna Juliette ja Howardi elu. Selle saare elanikud on riigi esimesed kliimapõgenikud, kelle riik ümber paigutab. Brunettide perekonna lugu peegeldab sügavalt isiklike probleeme ja mu-resid, mis on tingitud kliimamuutustega kaasnevast meretaseme tõusust ja ekstreemsetest ilmastikunähtustest.

TUNNI EESMÄRK: mõista kliimamuutustest tingitud sundrändega seotud probleeme.

VANUSEASTE: III kooliaste ja gümnaasium.

LÕIMING: Geograafia, ühiskonnaõpetus, inglise keel.

TUNNI KESTUS: 2 x 45 min.

- 45 minutit filmi vaatamine koos analüüsiga.
- 45 minutit filmi põhjal toimuv rollimäng.

TUNNIKAVA ÕPETAJALE

Allolevas tunnikavas on välja toodud kaks võimalikku filmiga seotud tegevust klassiruumi jaoks. Vaadata filmi klassis nii, et teha vahepeale pause ja analüüsida küsimusi, või paluda õpilastel vaadata filmi kodus ning õpetaja annab neile sellisel juhul aeglase vaatamise küsimused koduse ülesandena. Juhul kui õpilased on filmi vaadanud iseseisvalt kodus, siis tasuks enne rollimängu analüüsida üldisi küsimusi, mille leiab aeglase vaatamise lõpust.

AEGLANE VAATAMINE

Järgnevalt on välja toodud aeglase vaatamise küsimused ja ajad, millal tuleks filmi vaatamisse väike paus teha.

0:00–7:48

1. Iseloomusta peategelasi Chrisi, Juliette ja Howardit. Kuidas nad ennast identifitseerivad, kuidas on režissöör neid kujutanud? Missugused on nende omavahelised suhted? Missuguste muutustega on nad pidanud oma eluea jooksul silmitsi seisma?
2. Missugused muutused on toimunud saare maastikes Chrisi eluea jooksul?

7:49–11:16

3. Missugune roll on perekonnal nende noorte elus?
4. Missugused on suhted kogukonnas?

11:17–14:58

5. Mida külaelanikud tormi korral teevad?
6. Kuidas Chris, Juliette ja Howard suhtuvad ümberasumise plaanidesse? Missugused on nende hirmud seoses kolimisega?

14:59–17:50

7. Missugused on peresuhted?
8. Kuidas veedetakse oma vaba aega?
9. Missuguseid väärtusi kannab Chrisi pere?

17:51–22:00

10. Missugused emotsioonid noori valdasid, kui nad esimest korda oma uut elukohta külastasid?
11. Miks on Chrisi jaoks kliimapõgeniku staatus problemaatiline?

PÄRAST FILMI

Analüüsige üldiseid küsimusi. Juhul kui mõni neist juba varem vastuse leidis, võite selle vahele jätta.

1. Kuidas peegeldub filmist kodu tunnetus? Kui tugevalt on tegelaste jaoks kodu mingi füüsilise kohaga seotud?
2. Chris mainis, et sa võid kolida, aga su süda jääb koju. Mis sa arvad, mida ta selle all mõtles?
3. Mis on sinu jaoks kodu? Kui suur roll on kogukonnal sinu elus? Missugused oleksid sinu tunded, kui peaksid ümber asuma?
4. Film väljendab tõsiasja, et mitte ükski riik ei pääse kliimamuutuste mõjust. Mis sa arvad, kas kliimamuutuste mõju on universaalne või olenevad pigem piirkonnast või riigist? Kui nii, siis mis sa arvad, missugustele riikidele mõjub kliimamuutus oluliselt laastavamalt ja miks?
5. Missuguseid kliimamuutustega kaasnevaid mõjusid sa Eesti kohta välja oskad tuua?

ROLLIMÄNG

45 minutit (tutvustus 3 min, ettevalmistus 10 minutit, külanõukogu kokkusaamine 20 min, refleksioon 10 min)

TUTVUSTUS (3 MIN)

2016. aasta jaanuaris määras USA elamumajandus- ja linnaarengu ministeerium Louisiana osariigile 48,3 miljoni dollari suuruse kogukonnaarengu toetusraha Isle de Jean Charlesi ümberasumiseks. Selle rahastamisega töötab Louisiana välja ja viib ellu struktureeritud vabatahtlikku taganemist Isle de Jean Charlesist. Ümberasustamine on vabatahtlik ja keskendub turvaliste uute kodude loomisele, hoides samal ajal kultuurilist mitmekesisust ja kogukonna erilist ajalugu.

Ümberasumisplaani tutvustamiseks kutsutakse kokku külanõukogu. Kokkusaamine algab ametnike sõnavõtuga, kes tutvustavad ümberasumise plaane. Pärast lühikest tutvustust jagab Chris külaelanike murepunkte ning Juliette ja Howard avavad noorte külaelanike mured, millele järgneb külaelanike küsimuste voor. Ametnike tiim peab adresseerima küsimusi ning võtma koosoleku kokku.

Jagage klass neljaks: ametnik, Chris, Howard ja Juliette ning külaelanikud. Iga grupp analüüsib, kuidas tema tegelane suhtub ümberasumise plaanidesse ning missugused küsimused ja hirmud tal nendega seoses on.

Lisaks rollidele võiks ühele klassikaaslasele anda vaatleja rolli, paludes teha tal mängu jooksul tähelepanekuid.

Ametnikud: avavad külanõukogu ja tutvustavad ümberasumise plaani (sõnavõtt 5 min). Nõukogu lõpus vastavad nad külaelanike küsimustele ning selleks oleks hea analüüsida eelnevalt, missugused võiksid olla külaelanike mured ja kuidas neid adresseerida. Rohkem infot ümberasumise kohta saab Isle de Jean Charlesi ümberasumise koduleheküljelt: <https://isledejeancharles.la.gov/about-isle-de-jean-charles-resettlement>

Chris: kõneleb kogukonna eest ja selgitab ametnikele elanike muresid seoses ümberasumisega (sõnavõtt 3 min).

Howard ja Juliette: valmistavad ette noorte perspektiivi tutvustuse (sõnavõtt 3 min). Mõelge läbi, kuidas nemad suhtuvad ümberasumisse? Missugused on nende hirmud seoses ümberasumisega? Missugused on noorte tulevikuplaanid?

Kogukonna liikmed: valmistavad ette oma küsimused ametnikele seoses ümberasumisega (sõnavõtt 5 min). See on koht, kus oma õiguste eest võidelda ning väga selgelt läbi mõelda mida valitsuselt saada soovitakse! Missugused on praktilised mured seoses ümberasumisega?

ETTEVALMISTUS (10 MIN)

Õpetaja liigub klassis ringi ja toetab grupe nende sõnavõttude ettevalmistamisel.

KÜLANÕUKOGU KOKKUSAAMINE (20 MIN)

Sättige klass nii, et ruumi eesosas oleks ruumi rääkida ning kuulajad jäävad kas oma kohtadele või sätite nende pingid ringjalt. Tutvustage külanõukogu ajakava ja eri rolle (selle leiate ka ettekandest).

- Ümberasumise plaani tutvustus (ametnikud, 5 min).
- Kohaliku kogukonna murepunktid seoses ümberasumisega (Chris, 3 min).
- Noorte murepunktid seoses ümberasumisega (Howard ja Juliette, 3 min).
- Küsimused (külaelanikud, 5 min).
- Lõpusõnad ja otsused (ametnikud, 4 min).

REFLEKSIION (10 MIN)

Juhul kui rollimängul oli vaatleja, siis alustuseks palub õpetaja temal jagada, missugused tähelepanekud tal mängust olid.

Järgnevalt peegeldab terve klass kolme küsimust.

1. Kas ja kuidas kokkulepped saavutati?
2. Kas kõigi emotsioonide ja muredega arvestati?
3. Kujuta ennast korraks Howardi ja Juliette kingadesse: kuidas sina reageeriksid ümberasumisele?

LISAMATERJALID JA -TEGEVUSED

- Mondo rändekool (rändeteemaline veebikursus õpetajatele). Peatükk „Kliimارانne“: <https://maailmakool.ee/randekool/lms/kliimارانne/>
- Kodulehekülg, mis tutvustab Isle de Jean Charlesi ümberasumise plaani: <https://isledejeancharles.la.gov/about-isle-de-jean-charles-resettlement>
- Vaadake klassiruumis NASA meretaseme tõusu kaardirakenduselt, kus paikneb Isle De Jean Charles ja kui suur merevee taseme tõus seal projitseeritud on: <https://sealevel.nasa.gov/ipcc-ar6-sea-level-projection-tool>